

Haberler > Yazarlar > Deniz Zeyrek > Avrupa ile kriz nasıl biter?



Deniz Zeyrek

Avrupa ile kriz nasıl biter?

9 Eylül 2017



ALMANYA, Fransa ve Hollanda gibi Avrupa ülkeleri ile yaşanan ikili krizler, Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) üyelik sürecinde ciddi tahribata neden oluyor. Türkiye-AB ilişkilerinde, 12-13 Aralık 1997'de yapılan Lüksemburg zirvesinden bu yana en kötü dönemi yaşıyor. AB ülkeleri 13 yıl önce başlayan müzakereleri dondurmaya tartışıyor.

Bazı okuyucularım, **"AB ile kriz olduğunu anladık ama kriz nasıl aşılır onu yazın"** diye özetleyebileceğim mesajlar gönderdiler. Nasıl aşılabileceği konusunda bir reçetem yok. Ancak 22 yıldır kesintisiz takip ettiğim Türkiye-AB ilişkilerinin yol haritasını hatırlatarak geçmişte krizlerin nasıl aşıldığını anlatabilirim.

22 YIL ÖNCE İLİŞKİLER KESİLMİŞTİ

1997'deki Lüksemburg zirvesini Radikal gazetesinin diplomasi muhabiri olarak takip etmiştim. Gündemde **"10 eski Doğu Bloku ülkesi, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) ve Malta ile tam**

üyelik müzakerelerine başlanması” vardı. Türkiye'nin de AB genişleme sürecine dahil edilmesi bekleniyordu ama AB liderleri buna geçit vermedi. Türkiye'nin sert itirazına rağmen GKRY ile tam üyelik müzakerelerinin başlaması da kararlaştırıldı.

Mesut Yılmaz başbakan idi ve zirveyi takip eden bütün Avrupalı gazeteciler, bize **“Yılmaz gelecek mi”** diye soruyordu. **Yılmaz** zirveye katılmadı. Ancak, ABD'ye giderken uçağı Brüksel'e indi ve AB'nin başkentinden AB'ye şöyle seslendi: **“AB ile siyasi diyalogu kesiyoruz. GKRY ile müzakerelere başlarsanız KKTC ile bütünleşme sürecini başlatırız”**.

O gün AB Konseyi, **“siyasi ve ekonomik sebeplerle”** Türkiye ile müzakerelere başlamayacağını açıklamıştı. Yani AB'ye göre Türkiye siyasi alanda Kopenhag, ekonomik alanda ise Maastricht kriterlerini karşılayamamıştı.

O günkü kriz, iki yıl sonra aşıldı. Finlandiya soğuşunda, 10-11 Aralık 1999 günleri Helsinki zirvesini izleyen biz gazeteciler, bir iyi iki kötü haberle döndük. Türkiye **“aday”** ilan edilmiş, ancak tam üyelik müzakereleri başlamamıştı. GKRY ile müzakereler de resmen başlamıştı.

AK PARTİ'NİN REFORM BAŞARISI

İlişkilerin kaderi, AB gündemine dört elle sarılan AK Parti iktidarı döneminde değişti. Aralık 2004'te Helsinki'de yapılan AB zirvesinde Türkiye'nin Kopenhag kriterlerine uyumu büyük ölçüde tamamladığı belirtildi ve Türkiye ile katılım müzakerelerinin gecikmeksizin başlayacağı ilan edildi. 2001 ekonomik krizinden sonra yapılan reformların AK Parti hükümetince harfiyen uygulanması da ülkenin ekonomik kriterlere ulaşılmasının yolunu açtı.

AK Parti hükümetleri, siyasi kriterleri karşılamak için 2002-2009 arasında TBMM'den sekiz uyum paketi geçirdi. Daha önce kaldırılan idam cezasının 'savaş hali'nde de uygulanmaması kararı çıktı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararları doğrultusunda yeniden yargılama kabul edildi. Uluslararası sözleşmeler iç hukukun üstünde sayıldı. Milli Güvenlik Kurulu'nun statüsü değişti. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yapma hakkı getirildi.

İĞNE VE ÇUVALDIZ MESELESİ

Bu gelişmeler yaşanırken AB Türkiye'ye birçok çifte standart uyguladı. Ancak, AK Parti hükümetleri, bütün bu uygulamalara karşın 2009'a dek AB yolunda hız kesmedi. Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan**, **“Gerekirse o standartları Ankara standartları yapar yolumuza devam ederiz”** diyerek yoluna devam etti. **Erdoğan**'ın diyalog yanlısı tutumu, Türkiye'nin tam üyeliğine kesinlikle karşı çıkan **Merkel**'in tavrını bile yumuşattı.

Bugün tablo 180 derece değişmiş durumda. Evet, AB ülkelerinin FETÖ ve PKK terör örgütleri konusundaki tavrı rahatsız edici. Çuvaldızı hak ediyorlar. Ancak, AK Parti hükümetinin 2002'den 2009'a dek yaptığı reformlar sayesinde tarihe karıştığını sandığımız **“tutuklu gazeteciler”**, **“düşünce ve ifade özgürlüğü”**, **“adil yargılama hakkı”** gibi temel insan hakları konularının yeniden sorun olmaya başladığını da unutmamak gerek. İğneyi de kendimize batırıp AB kriterlerini Ankara kriterleri yapabilsaydık, AB'nin FETÖ ve PKK ile ilgili yanlışlarını, yalanlarını ve ikiyüzlülüğünü daha güçlü bir şekilde yüzlerine vurabilirdik.

HER YERDE HÜRRİYET



DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş